ކުޑަކުދިންނަށްޓަކައި

عَشْرَةُ أَحَادِيثَ

مِنْ أَحَادِيثِ رَسُولِ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ރަސޫލު اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ގެ ޙަދީޘްތަކުގެ ތެރެއިން

ދިހަ ޙަދީޘް

الْحَدِيثُ الأَوَّلُ

عَنْ أَبِـي هُرَيْرَةَ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّـهِ ﷺ قَالَ: ((**كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ))** مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

أَبُو هُرَيْرَةَ ﵁ ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން الله ގެ ރަސޫލާ ﷺ ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ. **"ދޫ މައްޗަށް ލުއި، މީޒާނުގައި ބަރު، ރަޙްމާނުވަންތަ އިލާހުއަށް ލޯބިވެވޮޑިގެންވާ 2 ކަލިމައެއް ވެއެވެ. އެއީ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ އެވެ."**

މުހިންމު ނުކުތާތައް:

- الله ﷻ އަޅު ލޯބިވެވޮޑިގެންނަވާ އިޚްލާޞްކަން މި ޙަދީޘުން ސާބިތުވެއެވެ.
- ޛިކުރުގެ ދުލަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޢަމަލުތަކުގެ ކިޔާދޭގޮތް މިޒާނުގައި ވަރަށްބޮޑުކަން މި ޙަދީޘުން ބަޔާންވެގެން ދެއެވެ.

الْحَدِيثُ الثَّانِي

عَنْ أَبِـي هُرَيْرَةَ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: **((آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَـلَاثٌ : إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ))** مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

أَبُو هُرَيْرَةَ ﵁ ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ނަބިއްޔާ ﷺ ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ. **"މުނާފިޤުންގެ ޢަލާމާތަކަކީ (ނުވަތަ ސިފަތަކަކީ) 3 އެއްޗެވެ. އެއީ؛ ވާހަކަ ދައްކާ ހިނދުގައި ދޮގު ހެދުމާއި، ވަޢުދެއް ކޮށްފިނަމަ އެ ވަޢުދާ ޚިލާފުވުމާއި، އަމާނާތެއް ޙަވާލުކުރެވިއްޖެނަމަ އެއަށް ޚިޔާނާތްތެރި ވުމެވެ."**

މުހިންމު ނުކުތާތައް:

- ދޮގު ހެދުމާއި، ވަޢުދާ ޚިލާފުވުމާއި، ޚިޔާނާތްތެރި ވުމަކީ މުނާފިޤުންގެ ސިފަތަކުގެ ތެރެއިން ސިފަތަކެއްކަން މި ޙަދީޘުން ބަޔާންވެގެން ދެއެވެ.
- މި ސިފަތައް އިންސާނެއްގެ ކިބައިގައި ހުރެއްޖެ ނަމަ އެއަށް ކިޔަނީ النِّفَاقُ الْعَمَلِي އެވެ. ނުވަތަ ޢަމަލީ ނިފާޤެވެ. މި ގޮތުގެ ވަޔީގައި ދުލި ހުރެއްޖެނަމަ، އެންމެ ފަހުން މި ނިފާޤު ވަނީ النِّفَاقُ الإِعْتِقَادِي ނުވަތަ އިޢުތިޤާދީ ނިފާޤަކަށް ބަދަލުވެގެން ހިނގައިދާނެއެވެ. އެހެންވެއްޖެ ކަމުގައިވާނަމަ، އެމީހަކީ އިސްލާމްދީނުން ބޭރުވެފައިވާ މުނާފިޤެއް ކަމުގައި ވެގެން ހިނގައިދާނެއެވެ.

الْحَدِيثُ الثَّالِثُ

عَنْ أَبِـي هُرَيْرَةَ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: **((مَا أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ مِنَ الْإِزَارِ فِي النَّارِ))** رَوَاهُ الْبُخَارِي

أَبُو هُرَيْرَةَ ﵁ ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން اللَّه ގެ ރަސޫލާ ﷺ ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ. **"އިޒާރުން ތަނބިކަށްބަރުގެ ތިރިއަށް ހުންނަ ބައި ވަނީ ނަރަކައިގައެވެ."**

މުހިންމު ނުކުތާތައް:

- އިޒާރަކީ އެއީ އިންސާނާގެ ފުޅުން ތިރި ނިވާކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ ފޭރާމަކަށް ކިޔޭ އާންމު ނަމެކެވެ.
- ތަނބިކަށްބަރުގެ ތިރިއަށް އިޒާރު ބޭއްލެވުމަކީ ޙަރާމް ވެގެންވާ ކަމެއްކަން މި ޙަދީޘުން ސާބިތުވެއެވެ.
- ތަނބިކަށްބަރުގެ ތިރިއަށް ގައިކުރި ނުވަތަ އިޒާރު ދިގުކުރާ ބައި ވަނީ ނަރަކައިގައޭ ޙަދީޘްކުރައްވާފައި ވުމުން އެގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަކީ ބޮޑު ފާފައެއް ކަން ބަޔާންވެގެން ދެއެވެ.

الْحَدِيثُ الرَّابِعُ

عَنْ أَبِـي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((**مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ**)) رَوَاهُ مُسْلِم

أَبُو هُرَيْرَةَ رضي الله عنه ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން اللَّه ގެ ރަސޫލާ ﷺ ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. "އިލްމު ހޯދުމަށްޓަކައި މަގެއް އިޚްތިޔާރުކޮށްފި މީހަކަށް، އޭގެ ސަބަބުން އޭނާ ސުވަރުގެ ދާނޭ މަގެއް اللَّه ފަސޭހަކޮށްދެއްވާނެއެވެ.“

މުހިއްމު ނުކުތާތައް:

- އިލްމު ހޯދުމަށް މަގެއް ހިޔާރު ކުރުމުން اللَّه سبحانه وتعالى އެފަދަ މީހަކަށް ސުވަރުގެ ދާނޭ މަގެއް ފަސޭހަކޮށްދެއްވާނޭ ކަން މި ޙަދީޘްގައި ބަޔާންވެގެން ވުމުން އިލްމު ހޯދުމުގެ މާތްކަން ބަޔާންވެގެން ވެއެވެ.
- މި ޙަދީޘާއި އަދި މި ނޫންވެސް ނައްޞުތަކުގައި އިލްމުގެ ވާހަކަ އައިސްފައިވާ ކޮންމެ ތަނެއްގައި އޭގެ މާނައަކީ ޝަރުޢީ (ދީނީ) އިލްމު ކަމުގައި إِعْلَامُ الْمُوَقِّعِين ގައި الإِمَامُ ابْنُ الْقَيِّمِ رحمه الله ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ.

الْحَدِيثُ الْخَامِسُ

عَنْ أَبِـي هُرَيْرَةَ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّـهِ ﷺ قَالَ: **((الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ ، وَجَنَّةُ الْكَافِرِ))** رَوَاهُ مُسْلِم

أَبُو هُرَيْرَةَ ﵁ ގެ ރިވާޔަތުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ﷲ ގެ ރަސޫލާ ﷺ ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ. **"ދުނިޔެއަކީ މުއުމިނުންގެ ޖަލެވެ. އަދި ކާފަރުންގެ ސުވަރުގެއެވެ."**

މުހިންމު ނުކުތާތައް:

- ދުނިޔޭގައި މުއުމިނުންނަށް ގިނަ އުނދަގޫ ތަކަކާ ދުއްތުރާ ތަކެއް ކުރިމަތިވާނޭކަމާއި، އޭގެ ސަބަބުން މި ދުނިޔެއަކީ އޭނާއަށްވާ ހުރަގެއެއް ނުވަތަ ޖަލެއް ފަދަ ތަނެއް ކަމުގައި ވާނީ ކަން މިޙަދީޘުން ބަޔާންވެގެން ދެއެވެ.
- ހަމައެއާއެކު، ކާފަރުން އުފަލާ އަރާމުގައި ދުވަސްތައް ހޭދަކޮށް މިދުނިޔެއަކީ ސުވަރުގެއެއް ތަނެއްކަމުގައި އެބައިމީހުންނަށް ވަނީ ފެނެއެވެ.
- ނަމަވެސް، ޤިޔާމަތް ދުވަހުން ނިމުމެއް ނުވާ ބަޤީ ސުވަރުގެ މުއުމިނުންނަށް ލިބޭނެއެވެ. އަދި ކާފަރުންނަށް ނަރަކައިގެ ވޭންދެނިވި ޢަޛާބު މާ އަބަދަށް ލިބި ލިބި ހުންނާނެއެވެ.

الْحَدِيثُ السَّادِسُ

عَنْ عَائِشَةَ ﵂ ، عنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: **((مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ))** مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

عَائِشَة ﵂ ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. ނަބިއްޔާ ﷺ ވިދާޅުވިއެވެ.

"އަހަރެމެންގެ މިއަމުރު (އެބަހީ: އިސްލާމްދީން) ގެ ތެރެއަށް އޭގެ ތެރެއިން ނުހިމެނޭ ކަމެއް (އެބަހީ: ބިދުޢައެއް) ގެނެސްފި ކޮންމެ މީހަކަށް ވަނީ އެކަމެއް ރައްދު ކުރެވިގެންނެވެ."

މުހިންމު ނުކުތާތައް:

- ދީނަށް އަލަށް ވެއްދޭ އާ ކަންތައްތަކުގެ ނުރައްކާތެރިކަން މި ޙަދީޘުން ބަޔާންވެގެން ދެއެވެ. އެގޮތުން އެފަދަ ޢަމަލެއް ﷲ ޤަބޫލުވެވޮޑި ނުގަންނަވާނޭކަން އެނގިގެން ދެއެވެ.
- ދީނަށް އަލަށް ވެއްދޭ ކަންތައްތަކަށް ދެވިގެންވާ ޝަރުޢީ ނަމަކީ ބިދުޢަ އެވެ.

الْحَدِيثُ السَّابِعُ

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((**لَا تَأْكُلُوا بِالشِّمَالِ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِالشِّمَالِ**)) رَوَاهُ مُسْلِم

جَابِر رضي الله عنه ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. الله ގެ ރަސޫލާ ﷺ ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. **"ތިޔަބައިމީހުން ވައަތުން ނުކާށެވެ! ފަހެ، ހަމަކަށަވަރުން ވައަތުން ކަނީ ޝައިޠާނާއެވެ."**

މުހިއްމު ނުކުތާތައް:

- މި ބަޔާނުން ދޭހަވާ ގޮތުގައި ވައަތުން ކެއުމަކީ ހަރާމް ކަމެކެވެ.
- ވައަތުން ކެއުން ހަރާމް ކުރެއްވުމުގެ ސަބަބު ތަކުގެ ތެރޭގައި އެކަމަކީ ޝައިޠާނާގެ އަމަލެއް ކަމުގައި ވުން ހިމެނިގެން ވެއެވެ.
- ކެއުމުގައި ވައަތް ބޭނުން ނުކުރުމާ ފަދައިން ބުއިމުގައި ވެސް ވައަތް ބޭނުން ކޮށްގެން ނުވާނޭ ކަމަށް އިލްމުވެރިން ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ.

الْحَدِيثُ الثَّامِنُ

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رضي الله عنه عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ : **((إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمُصَوِّرُونَ))** مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

ابْنُ مَسْعُود رضي الله عنه ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. اللَّه ގެ ރަސޫލާ ﷺ ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ. **"ހަމަކަށަވަރުން ޤިޔާމަތް ދުވަހުގައި اللَّه ގެ ހަޟްރަތުގައި އެންމެ ބޮޑު އަޛާބެއް ލިބޭ ބަޔަކީ ޞޫރަކޮށް އުޅުން މީހުންނެވެ."**

މުހިންމު ނުކުތާތައް:

- މި ޙަދީޘުން ދޭހަވާ ގޮތުގައި ފުރާނަ ހުންނަ ތަކެތީގެ ޞޫރަ ކުރެހުމަކީ ޤިޔާމަތް ދުވަހުން އަޛާބު ލިބޭނޭ ބޮޑު ވެގެންވާ ފާފައެކެވެ.
- ޞޫރަ ކުރުމުގެ ތެރޭގައި ފުރާނަ ހުންނަ ތަކެތި ކުރެހުމާއި އެ ތަކެތީގެ ފޮޓޯ ނެގުން ވެސް ހިމެނޭ ކަމުގައި އިލްމުވެރިން ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ.

الْحَدِيثُ التَّاسِعُ

عَنْ مُعَاوِيَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : **((مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ))** مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ

مُعَاوِيَة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ގެ ފަރާތުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. ނަބިއްޔާ ﷺ ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ.

"اللّٰه މީހަކަށް ހެޔޮގޮތް ދިނުމަށް ކުރައްވައިފި ނަމަ އެމީހަކު ދީނުގައި ފިޤުހުވެރި ކުރައްވައެވެ."

މުހިންމު ނުކުތާތައް:

- މި ޙަދީޘުން ދޭހަވާ ގޮތުގައި، اللّٰه ﷻ އަޅަކަށް އެއިލާހުގެ ދީނުގެ ފިޤުހު ދެއްވައިފިނަމަ، އެއީ އެ އަޅާ މެދުގައި އެއިލާހު ހެޔޮ ގޮތް މިންވަރު ކުރެއްވި ކަމުގެ ދަލީލެކެވެ.
- މި ޙަދީޘުގައިވާ "ދީނުގެ ފިޤުހު" ގެ މުރާދަކީ ޝަރުޢީ ޢިލްމާއި އެ ޢިލްމުގެ ޝަރުޢީ ގަބޫލުކުރުމެވެ. ނުވަތަ ސަލަފުންގެ ބޭފުޅުންގެ ބަޔާނާ އާއި މަސްއަލައެވެ.
- އެހެންކަމުން، އެ ފިޤުހު މީހަކަށް اللّٰه ނުދެއްވައިފިނަމަ، އެއީން ކޮށަގެންވާ އެމީހަކާ ދެކޮ اللّٰه ގެ ހެޔޮގޮތް މިންވަރު ކުރައްވާފައި ނުވާކަމެވެ.

الْحَدِيثُ الْعَاشِرُ

عَنْ أَبِـي هُرَيْرَةَ ﵁ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّـهِ ﷺ قَالَ: **((جُزُّوا الشَّوَارِبَ وَأَرْخُوا اللِّحَى ، خَالِفُوا الْمَجُوسَ))** رَوَاهُ مُسْلِمٍ

أَبُو هُرَيْرَةَ ﵁ ގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން اللَّه ގެ ރަސޫލާ ﷺ ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. **"ތިޔަބައިމީހުންގެ މަތިމަސްތައް ތޮށި ކުރުކުރާށެވެ! އަދި ތިޔަބައިމީހުންގެ ތުނބުޅިތައް ދޫކޮށްލާށެވެ! މަޖޫސީންނާއި ތިޔަބައިމީހުން ތަފާތު ވާށެވެ!"**

މުހިންމު ނުކުތާތައް:

- މި ބަޔާނުން ދޭހަވާ ގޮތުގައި މަތިމަހުގެ އިސްތަށިތައް ކޮށައި ތޮށި ކުރުކުރުމާއި، ތުނބުޅީގެ އިސްތަށިތައް (ނުބާލައި/ނުކޮށައި) ދޫކޮށްލުމަކީ ވާޖިބު ވެގެންވާ ކަމެކެވެ. އަދި ތުނބުޅީގެ އިސްތަށިތައް ބޭލުމަކީ ޙަރާމް ވެގެންވާ ކަމެކެވެ.
- ކާފަރުންނާ ތަޝައްބުހުވުމަށް މިބަޔާނުގައި އަމުރު އައިސްފައި ވުމުން އެބައިމީހުންނާ އެއްގޮތް ވުމަކީ ޙަރާމް ކަމެއްކަން ބަޔާންވެގެން ދެއެވެ.